

## PUOLUSTUSVALIOKUNNAN LAUSUNTO 9/2014 vp

### Hallituksen esitys valtion talousarvioksi vuodelle 2015

*Valtiovarainvaliokunnalle*

#### JOHDANTO

##### *Vireilletulo*

Eduskunta on 19 päivänä syyskuuta 2014 lähettänyt valtiovarainvaliokuntaan valmistelevasti käsiteltäväksi hallituksen esityksen eduskunnalle valtion talousarvioksi vuodelle 2015 (HE 131/2014 vp).

Eduskunnan työjärjestyksen 38 §:n 3 momentin nojalla puolustusvaliokunta on päättänyt antaa toimialaansa koskevan lausunnon talousarvioesityksestä valtiovarainvaliokunnalle.

##### *Asiantuntijat*

Valiokunnassa ovat olleet kuultavina

- puolustusministeri Carl Haglund
- yksikön johtaja, talousjohtaja Timo Norbäck, puolustusministeriö
- komentaja Petri Vähäkangas, Pääesikunta

- Maavoimien komentajan edustaja Pääesikunnassa, everstiluutnantti Marko Alamäki
- Merivoimien suunnittelupäällikkö, kommodori Erkki Mikkola
- Ilmavoimien komentajan edustaja Pääesikunnassa, eversti Juha-Pekka Keränen
- puheenjohtaja Jari Rantala, Upseeriliitto ry
- puheenjohtaja Petteri Leino, Aliupseeriliitto ry
- puheenjohtaja Sakari Vuorenmaa, Päälystöliitto ry
- puheenjohtaja Ville Blom, Varusmiesliitto ry
- toiminnanjohtaja Pekka Tuunanen, Maanpuolustuskoulutusyhdistys (MPK)
- pääsihteeri Tuija Karanko, Suomen Puolustus- ja ilmailuteollisuusyhdistys ry (PIA ry).

Lisäksi kirjallisen lausunnon on antanut

- Maanpuolustuksen Henkilökuntaliitto MPHL ry.

#### VALIOKUNNAN KANNANOTOT

##### *Perustelut*

##### *Yleistä*

Vuoden 2015 puolustusbudjetti sisältää merkittävän määrän menosäätöjä, jotka perustuvat valtaosaltaan vuonna 2012 tehtyihin päätöksiin puolustusvoimauudistuksesta. Puolustusvoima-

uudistuksen lopullinen toimeenpano alkaa vuoden 2015 alusta.

Valiokunta huomauttaa, että samanaikaisesti puolustusvoimauudistuksen toimeenpanon kanssa puolustusvoimien rahoituskehystä laskettiin merkittävästi vuosille 2012—2015. Kyseessä on noin 10 %:n kehystason lasku. Puolustusvoimauudistuksen suunnittelu käynnistettiin ennen kuin budjettileikkaukset olivat tiedossa.

Valiokunnan saaman selvityksen mukaan puolustusvoimauudistus etenee aikataulussa ja asetetut numeeriset tavoitteet saavutetaan niin henkilöstön, tilojen kuin säästöjenkin suhteen vuoteen 2015 mennessä. Puolustusvoimauudistuksessa otetaan käyttöön uusi poikkeusolojen joukkorakenne, joka sisältää operatiiviset, alueelliset ja paikalliset joukot. Uutena joukkotyyppinä perustetaan paikalliset joukot. Ne ovat paikallisiin taistelu- ja tukemistehtäviin käytettäviä sodan ajan joukkoja. Valiokunta pitää välttämättömänä, että puolustusvoimat panostaa paikalliset joukkokonseptin toimeenpanoon ja henkilöstön rekrytointiin riittävästi voimavaroja.

### **Puolustuksen resursointi ja toiminta 2015**

Puolustusministeriön hallinnonalalle esitetään määrärahoja 2 687 miljoonaa euroa vuonna 2015. Tästä on kehykseen kuuluvia menoja 2 351 miljoonaa euroa ja kehyksen ulkopuolisia arvonlisäveromenoja 336 miljoonaa euroa. Puolustusmäärärahojen yhteismäärä on 63 miljoonaa euroa vähemmän kuin vuoden 2014 varsinaisessa talousarviossa. Vuonna 2015 puolustusministeriön pääluokan menojen osuus ennustetusta bruttokansantuotteen määrästä on 1,28 %.

Vuoden 2015 budjettiesitys mahdollistaa koulutus- ja harjoitustoiminnan tason palauttamisen sodan ajan koulutusvaatimusten edellyttämälle tasolle. Valiokunta pitää erittäin tervetulleena reserviläisten kertausharjoitusmäärien normalisointia: ensi vuonna voidaan kouluttaa noin 18 000 reserviläistä (vrt. vuonna 2014 noin 6 000 reserviläisen koulutus).

Valiokunta korostaa, että reserviläisten säännönmukainen kertausharjoitusten järjestäminen, jota reserviläisjärjestöt ja Maanpuolustuskoulutusyhdistys tukevat kustannustehokkaasti omalla koulutustoiminnallaan, on välttämätöntä Suomen puolustusjärjestelmän toimivuuden varmistamiseksi. Valiokunnan saaman selvityksen mukaan MPK:n ensi vuoden budjettiin on taas suunniteltu leikkauksia — vuoden 2015 osalta esitetään 200 000 euron vähennystä — jotka heikentäisivät oleellisesti MPK:n toimintaedelly-

tyksiä. Valiokunta toteaa, että MPK:n tulostavoitteiden saavuttamisen kannalta tällaisia leikkauksia ei ole mahdollista toteuttaa.

Sotilaallisen maanpuolustuksen tuottavuuden eräs keskeinen tavoite on 2,5 kouluttajaa/koulutusjoukkue (35 varusmiestä joukkueessa). Valiokunnan saaman selvityksen mukaan peruskoulutuskaudella tämä tavoite tultaneen saavuttamaan. Sen sijaan erikoiskoulutuskaudella tämän päämäärän saavuttaminen on haasteellisempaa muun muassa maavoimien uuden taistelutavan vuoksi, joka perustuu pienryhmien käyttöön. Valiokunta edellyttää, että etenkin palvelusturvallisuuskäsitteet huomioon ottaen kantahenkilökuntaan kuuluvien kouluttajien määrän on oltava riittävä. Valiokunta tulee seuraamaan, miten kouluttajatarve tullaan saavuttamaan puolustusvoimien eri koulutustoiminnassa.

### **Puolustushallinnon henkilöstö ja varusmiesten asema**

Hallinnonalan henkilötöyvuosimääräksi arvioidaan ensi vuonna 12 680 henkilötöyvuotta, missä on vähennystä kuluvaan vuoteen verrattuna 1 760 henkilötöyvuotta. Valiokunnan saaman selvityksen mukaan vähennys aiheutuu pääosin puolustusvoimauudistuksesta, suunnitellusta turvallisuusverkkotoiminnan liikkeenluovutuksesta sekä maa- ja merivoimien materiaalin kunnossapidon kumppanuuden laajentamisesta Millog-osakeyhtiölle.

Puolustusvoimauudistuksessa on toteutettu koko henkilöstöä koskevia merkittäviä muutoksia. Puolustusvoimien henkilöstö on valiokunnan arvion mukaan erittäin hyvin sitoutunut uudistuksen toteuttamiseen niin, että asetetut tavoitteet saavutetaan. Valiokunta pitää välttämättömänä, että puolustusvoimat noudattaa oman henkilöstöstrategiansa mukaisesti hyvän työnantajan periaatteita myös jatkossa ja käy henkilöstöjärjestöjen kanssa avointa vuoropuhelua. Valiokunta toteaa, että vuoden 2015 budjettiesityksen osalta erityisesti palkkaliikumasäästö keskusteluttaa järjestökenttää.

Asevelvollisuuden kehittäminen on myös yhteiskunnallisesti tärkeä kysymys. Valiokunta pitää tärkeänä, että ponnisteluja varusmiesten palvelusturvallisuuden ja sosio-ekonomisen aseman parantamiseksi jatketaan ja että kiinteistöjen ja kasarmien sisäilmaongelmat hoidetaan asianmukaisella tavalla. Valiokunnan arvion mukaan viime vuosien kehitys on vienyt asevelvollisuutta oikeaan suuntaan. Valiokunta viittaa tässä yhteydessä Siilasmaan työryhmän suositusten toimeenpanoon.

Puolustusvaliokunta on huolissaan Rajavartiolaitoksen säästötavoitteista, joilla voi pitkittyessään olla vaikutusta myös sodan ajan järjestelyihin; SA-kokoonpanossa Rajavartiolaitos liitetään osaksi puolustusvoimia.

#### **Puolustusmateriaalihankinnat vuonna 2015**

Puolustusmateriaalihankintoihin esitetään määrärahoja ensi vuonna 447 miljoonaa euroa, missä on vähennystä 24 miljoonaa euroa vuoden 2014 talousarvioon verrattuna. Valiokunnan saaman selvityksen mukaan tiettyjä puolustusmateriaalihankkeita löytyy myös muilta budjettimomenteilta, joten materiaalihankintoihin on käytettävissä kokonaisuudessaan noin 500 miljoonaa euroa vuonna 2015. Tämä ei kuitenkaan muuta kokonaiskuvaa: tavoitteesta, jossa kokonaispuolustusbudjetista noin kolmannes tulee korvamerkitä materiaalihankintoihin, jäädään yhä kauemmas. Valiokunnan näkemyksen mukaan tilanne on kestämaton, etenkin kun maavoimat on ottamassa käyttöön uudistetun taistelutavan. Jatkossa hankintoihin on pystyttävä kohdistamaan nykyistä enemmän resursseja, jotta uskottavaa puolustuskykyä voidaan ylläpitää myös jatkossa. Valiokunta viittaa tässä yhteydessä parlamentaarisen selvitysryhmän 1.10.2014 julkaisemaan loppuraporttiin, jossa on käyty läpi lähivuosien resurssihaasteita eri puolustushaaroissa sekä sitä, miten materiaalihaasteisiin tulee vastata.

#### **Kotimainen puolustusteollisuus**

Valiokunta huomauttaa, että pienenevät hankintabudjetit näkyvät myös heikentyvänä työllisyy-

tenä suomalaisissa puolustusalan yrityksissä. Suomen puolustusteollinen sektori on pieni (noin 5 000 henkeä), eikä hankintojen kohdistuminen kotimaahan ole varmaa edes tilanteessa, jossa suomalaisella puolustusteollisuudella on tarjota kriteerit täyttävää materiaalia.

Suomessa toimiva puolustusteollisuus on osa kansallisen puolustuskyvyn verkostoa. Kaikkien puolustushaarojen järjestelmien elinkaaren aikainen tuki on riippuvainen suomalaisesta puolustusteollisuudesta. Teollisuus turvaa tärkeät puolustusjärjestelmät ja elintärkeät toiminnot joko omilla tuotteillaan ja osaamisellaan tai ylläpitämällä ulkomailta hankittuja järjestelmiä. Valiokunta korostaa, että erityisen tärkeää on turvata kotimainen integraatio- ja ylläpitokyky sekä kriisiajan vaurionkorjauskyky.

Valiokunta toteaa, että puolustusteolliset hankinnat niin Suomessa kuin muissakin EU-maissa ovat uuden sääntelyn piirissä puolustus- ja turvallisuushankintadirektiivin tultua voimaan vuonna 2011. Puolustus- ja turvallisuushankintadirektiivi on jäsenvaltiota velvoittavaa EU-oikeutta, ja sen säännöksiä tulee noudattaa.

Puolustusvaliokunta korosti putu-direktiivin kansallista toimeenpanoa koskevassa mietinnössään (PuVM 3/2011 vp), että avoimen ja tasapuolisen kilpailun edistäminen on Suomen etujen mukaista. Valiokunnan saaman selvityksen mukaan direktiivin edellyttämä avoin kilpailu ei ainakaan vielä ole toteutunut. Valiokunta korostaa, että valtioneuvoston on seurattava markkinoiden avautumista tarkasti. Komissio tulee antamaan Euroopan parlamentille selvityksen vuonna 2016 direktiivin täytäntöönpanosta.

Valiokunta toteaa, että direktiivi mahdollistaa vaatimuksen siitä, että tarjoaja pystyy takaamaan hankittavan materiaalin toimitus- ja huoltovarmuuden koko elinjakson osalta. Sotilaalliselle huoltovarmuudelle kriittisiä alueita ovat tiedustelu, valvonta, johtaminen ja maalittamisen tuki sekä vaikuttaminen. Huoltovarmuusnäkökulma on otettava kaikissa hankinnoissa täysimääräisesti huomioon tarjouspyyntöjä lähetettäessä.

### Sotilaallisen kriisinhallinnan resurssit

Sotilaallisen kriisinhallinnan kalusto- ja hallintomenoihin esitetään 38 miljoonaa euroa, mikä on 23 miljoonaa euroa vähemmän kuin vuoden 2014 talousarviossa. Suomalaisten kriisinhallintajoukkojen ylläpitomenoja koskeva osuus (37 miljoonaa euroa) sisältyy ulkoasiainministeriön pääluokkaan.

Valiokunta toteaa, että sotilaallisen kriisinhallinnan kehyksiä on leikattu merkittävästi. Leikkauksista seuraa, että liikkumavara käynnissä olevien operaatioiden — joista merkittävintä on Libanonin UNIFIL-operaatio — muutoksiin sekä kohdennusvara uusiin operaatioihin on käytännössä hävinnyt.

UNIFIL-operaatiossa jatkaminen toukokuun 2015 jälkeen vaatii lisärahaa niin puolustus- kuin ulkoministeriönkin kriisinhallintabudjet-

tiin. Budjettiesitys lähtee siitä, että suomalaisten kriisinhallintajoukkojen suunniteltu yhteisvahvuus eri operaatioissa, pääosin Libanonissa ja Afganistanissa, on vuonna 2015 vain noin 300 henkilötyövuotta (UNIFIL-operaatiossa nyt 350 suomalaissotilasta).

Valiokunta on jo aiemmin kiinnittänyt huomiota siihen, että kriisinhallintaoperaatioiden osalta on aina tärkeää tehdä vaikuttavuusarviointi, jossa arvioidaan operaatio-osallistumisen perusteita syvällisesti ja kattavasti, mukaan lukien hyödyt kansallisen puolustuksen kehittämiseksi.

### Lausunto

Lausuntonaan puolustusvaliokunta esittää,

*että valtiovaraminvaliokunta ottaa edellä olevan huomioon.*

Helsingissä 15 päivänä lokakuuta 2014

Asian ratkaisevaan käsittelyyn valiokunnassa ovat ottaneet osaa

pj. Jussi Niinistö /ps  
vpj. Seppo Kääriäinen /kesk  
jäs. Outi Alanko-Kahiluoto /vihr  
Thomas Blomqvist /r  
Timo Heinonen /kok  
Mika Kari /sd  
Esko Kurvinen /kok  
Tuula Pelttonen /sd

Eero Reijonen /kesk  
Mikko Savola /kesk  
Ismo Soukola /ps  
Eero Suutari /kok  
Pauliina Viitamies /sd  
Sofia Vikman /kok  
Tuula Väättäinen /sd  
Jyrki Yrttiaho /vr.

Valiokunnan sihteerinä on toiminut

valiokuntaneuvos Heikki Savola.

## ERIÄVÄ MIELIPIDE 1

**Perustelut**

Puolustusvoimat on ollut tällä vaalikaudella erittäin vaikeassa tilanteessa samaan aikaan ajoittuvien puolustusvoimaudistuksen ja mittavien budjettileikkausten takia. Pelkona on, että ilman lisäpanostuksia puolustuksemme uskottavuus rapautuu. Tähän vaikuttaa luonnollisesti myös se, että jalkaväkimiinoista on jouduttu luopumaan Ottawan sopimuksen myötä.

Hallituksen ajaman Puolustusvoimien toiminnan ja rakenteiden uudistuksen lähtökohtia ovat Puolustusvoimien nykyisten tehtävien jatkuminen, yleisen asevelvollisuuden toimivuuden varmistaminen sekä puolustusperiaatteen kehittäminen alueellisen puolustuksen pohjalta. Valtion ensi vuoden talousarvioon esitetty 62,7 miljoonan euron menovähennys puolustusministeriön hallinnonalalle uhkaa kuitenkin näitä yleisesti hyväksyttyjä pyrkimyksiä. Lisäksi ei sovi unohtaa, että mittavia menoleikkauksia on tehty kolmena edellisenäkin vuonna.

Yleinen asevelvollisuus on kustannustehokas ratkaisu. Suomen kokoisen maan kokonaisvaltainen puolustaminen on käytännössä mahdotonta ilman yleistä asevelvollisuutta. Tämän lisäksi on huomioitava, että ilman riittävää kertausharjoituskiertoa asevelvollisuusjärjestelmämme rappeutuu.

Pelkomme on, että hallituksen rajut ja väärin kohdistetut säästötoimet rapauttavat maamme yleiseen asevelvollisuuteen pohjautuvaa puolustuskykyä ja vaarantavat mahdollisuuksiamme itsenäiseen ja uskottavaan puolustukseen koko valtakunnan alueella jo lähitulevaisuudessa.

Puolustuksen pitkän aikavälin haasteita selvittänyt parlamentaarinen työryhmä esittää puolustusmateriaalin hankintaan lisärahoitusta vuodesta 2016 alkaen. Määrärahan on tarkoitus kasvaa asteittain. Asiasta sovitaan kuitenkin lopullisesti vasta seuraavissa hallitusneuvotteluissa, joten työryhmän loppupäätelmien varaan ei voi vielä laskea mitään. On myös syytä muistaa, että

esitettyjen korotusten yhteissumma on vain puolet tämän vaalikauden aikana tehdyistä leikkauksista. Liian matalalta on vaikea ponnistaa takaisin kestäväälle tasolle. Esimerkiksi pitämättömien kertausharjoitusten muodossa menetetyn puolustuskyvyn hankkiminen takaisin on vaikeaa, ellei mahdotonta.

Ukrainan kriisi on osoittanut, että sotilaallinen selkkäus ei ole mahdottomuus nykypäivän Euroopassa. Itsenäinen valtio tarvitsee oman armeijan, joka kykenee tositilanteessa torjumaan vihollisen hyökkäykset. Tilanne on sama niin sotilaallisesti liittoutuneen kuin liittoutumattomankin maan kohdalla. Suomen tulisi liittoutuneenakin pitää huolta omasta puolustuskyvystään.

Koska Suomen taloudellinen tilanne on hankala, on selvää, että myös puolustuksen hallinnon alan on osallistuttava säästötalkoisiin. Leikkaaminen sotilaallisesta kriisinhallinnasta on osin perusteltu. Sen sijaan Puolustusvoimat on jo kantanut oman osuutensa menosäästöistä moninkertaisesti.

Säästöjen perumisen lisäksi ehdotamme varusmiehille maksettavan kotiuttamisrahan palauttamista. Yleistä asevelvollisuutta on vahvistettava. Varusmiespalveluksen päättyessä monet nuoret ovat ilman vakituista toimeentuloa, ja etenkin jo lapsuudenkodistaan pois muuttaneet ajautuvat kotiutumisen jälkeen helposti sosiaalityön varaan. Kotiuttamisrahalla voitaisiin tehokkaasti tukea arkielämään siirtyviä nuoria, ja se olisi valtiovallalta selkeä tunnustus kansalaisvelvollisuutensa ryhdikkäästi suorittaneille miehille ja tietenkin myös vapaaehtoisille naisille.

**Mielipide**

Edellä olevan perusteella ehdotamme,

*että puolustusvaliokunta lausunnossaan edellyttää valtiovarainvaliokunnan lisäävän 38,5 miljoonaa euroa soti-*

**PuVL 9/2014 vp — HE 131/2014 vp**

*laallisen maanpuolustuksen toimintamenojen leikkausten peruuttamiseen,*

*että varusmiehille maksettava kotiuttamisraha palautetaan ja*

*että valtiovarainvaliokunta ottaa muutinkin edellä esitetyn huomioon.*

Helsingissä 15 päivänä lokakuuta 2014

Jussi Niinistö /ps  
Ismo Soukola /ps.

**ERIÄVÄ MIELIPIDE 2*****Perustelut***

Puolustusministeriön pääluokkaan kohdistetut leikkaukset uhkaavat rapauttaa Suomen uskottavan puolustuskyvyn ja koko maan puolustamisen periaatteen. Vuoden 2015 talousarviossa puolustusministeriön pääluokka on 62,7 miljona euroa pienempi kuin vuonna 2014. Koko kehyskaudella puolustusministeriön hallinnonalalta leikataan 10 prosenttia, keskimäärin kaksi kertaa enemmän kuin miltään muulta hallinnonalalta.

Puolustusvoimien rahoitukseen kohdistetut leikkaukset ovat merkinneet maastovuorokausien, lentotuntien, alusvuorokausien ja kertausharjoitusten vähentämistä, mikä on heikentänyt pitkävaikutteisesti Suomen puolustusvoimien suorituskykyä.

Vuoden 2015 talousarviossa kohdistuu jälleen leikkauksia materiaalihankintoihin. Materiaalihankinnoissa on vähennystä 23,5 miljona euroa (-5 %).

Vuoden 2015 talousarviossa maanpuolustusjärjestöjen toiminnan tukemisesta leikataan 200 000 euroa. Maanpuolustusjärjestöillä on tärkeä rooli vapaaehtoisen maanpuolustustyön järjestämisessä, reserviläisten koulutuksessa puolustusvoimien tukena ja maanpuolustustahdon ylläpitämisessä.

Valtiontaloudessa tarvitaan säästöjä, mutta puolustusvoimiin kohdistetut toimenpiteet olisi tullut mitoittaa ja ajoittaa niin, että puolustusvoimat pystyy uskottavasti toteuttamaan tehtävänsä ja toimimaan vastuullisen työnantajapolitiikan mukaisesti.

On välttämätöntä, että vuoden 2015 jälkeen puolustuksen rahoitus varmistetaan parlamentaarisen seurantaryhmän esittämällä tavalla.

***Mielipide***

Ehdotamme,

*että valtiovarainvaliokunta ottaa edellä olevan huomioon.*

Helsingissä 15 päivänä lokakuuta 2014

Seppo Kääriäinen /kesk  
Eero Reijonen /kesk  
Mikko Savola /kesk.

## ERIÄVÄ MIELIPIDE 3

### *Perustelut*

Puolustusministeriön hallinnonalalle esitetään määrärahoja 2 687 miljoonaa euroa vuodelle 2015. Puolustusmäärärahojen yhteismäärä on 63 miljoonaa euroa vähemmän kuin vuoden 2014 varsinaisessa talousarviossa. Valtion talousarvioesitys sisältää lukuisia menoleikkauksia, ja on selviö, että myös puolustusministeriön hallinnonalalla ei niiltä ole voitu välttyä. Vuonna 2015 toiminnan taso nostetaan talousarvion perustelujen mukaan suorituskykyjen edellyttämälle vähimmäistasolle. Puolustusvoimauudistuksen yhteydessä puolustusvoimat korosti puolustuskyvystä huolehtimista ja pysyvien kustannussäästöjen aikaansaamista. Säästöt olivat välttämättömiä myös puolustusvoimien rakenteellisten muutosten legitiimissä perustelemisessa mm. henkilöstövähennyksissä, varuskuntien lakkauttamisissa ja tukitoimintojen ulkoistamisissa.

Vasenryhmä korostaa, että taloudellisten realiteettien puitteissa Suomen puolustusratkaisun on nojattava jatkossakin sotilaalliseen liittoutumattomuuteen, yleiseen asevelvollisuuteen ja koko maan puolustamiseen.

### **Puolustushallinnon henkilöstö ja varusmiesten asema**

Puolustusvoimien henkilöstöjärjestöt ovat arvostelleet oikeutetusti palkkaliukumia koskevia säästövelvoitteita, jotka kohtelevat puolustusvoimien henkilöstöä epäoikeudenmukaisesti. Puolustusvoimauudistuksessa ja ulkoistamisissa henkilöstövähennykset ovat kohdistuneet alemmin palkattuihin. Tällöin koko henkilöstön tilastollinen keskiansiotaso on luonnollisesti noussut. Samansuuntainen vaikutus on ollut myös toiminnan ja kaluston teknisten ym. osamisvaatimusten kasvulla, joka näkyy mm. puolustusvoimiin rekrytoitujen ammatti- ja koulutustaustassa. Kysymyksessä eivät ole todelliset palkkaliukumat. Vasenryhmän mielestä olisi kohtuullista ja normaalin työmarkkinakäytän-

nön mukaista, että palkkakehitystä tarkasteltaessa neuvottelujen pohjana olisivat todelliset, rakenteellisista muutoksista puhdistetut palkkatilastot.

Vasenryhmä tukee Varusmiesliiton vaatimuksia varusmiesten ja heidän perheidensä sosioekonomisen aseman kohentamisesta mm. päivärahojen tasokorotusta ja kotiuttamisrahan palauttamista. Sen suuruudeksi on esitetty 200 euroa.

### **Puolustusmateriaalihankinnat**

Puolustusmateriaalihankintoihin talousarviossa esitetään runsaat 500 miljoonaa euroa. Uusista ja aiemmin myönnettyistä puolustusvoimien tilausvaltuuksista aiheutuu menoja vuonna 2015 yhteensä 623 miljoonaa euroa ja talousarviovuoden jälkeisinä vuosina 1 453 miljoonaa euroa. Tilausvaltuuksien yhteismäärä on siis 2 076 miljoonaa euroa. Puolustusvoimien materiaalihankintojen määrärahat ovat siis edelleenkin poikkeuksellisen korkealla tasolla.

Vasenryhmä on esittänyt budjettialoitteensa, että Suomi luopuisi kaukovaikuttamisen kalliista ohjushankinnoista Yhdysvalloista ja keskittyisi maavoimien alueellisen puolustamisen suorituskykyjen kehittämiseen.

### **Puolustusteollisuuden näkymät**

Suomen puolustusteollisuus on integroitunut osa Suomen puolustusta ja sotilaallista huoltovarmuutta. Viime vuosina Suomen puolustusteollisuuden elinkelpoisuutta ovat horjuttaneet mittavien ja elinkaareltaan pitkien asejärjestelmien hankinnat, joihin ei ole ollut mahdollisuuksia sisällyttää riittäviä vastaostovelvoitteita. Myös eurooppalaisen puolustus- ja turvallisuushankintoja koskevan lainsäädännön kehitys ja vastaostokytkentöjen kieltäminen ovat kaventaneet kotimaisen teollisuuden mahdollisuuksia. Nato-yhteensopivien materiaalihankintojen keskittämi-

nen mm. Yhdysvaltoihin on heikentänyt kotimaisen puolustusteollisuuden kehittämisnäkyviä ja osaltaan myös pohjoismaista yhteistyötä. Myös merivoimien hankinnat Italiasta ovat hämästyttävä osoitus oman meriteollisen osaamisen hyödyntämättä jättämisestä.

Vasenryhmä korostaa arktisella alueella tapahtuvan kehityksen seurannan merkitystä ja pitää tärkeänä, että Suomen arktista strategiaa päivitetään säännöllisesti. Suomen tulee määrätietoisesti pyrkiä yhteistyöhön Venäjän laivanrakennussektorin kanssa niin siviili- kuin puolustushankinnoissakin. Suomen laivanrakennus-

teollisuudelle ja puolustusteollisuudelle Venäjä-yhteistyö tarjoaa mittavia mahdollisuuksia. Venäjän juuri julkistettuun laivanrakennussektorin kehittämissuunnitelmaan vuoteen 2030 on budjetoitu 32,5 miljardia euroa, josta valtaosa on suunnattu puolustussektoria ja Koillisväylän käyttöönottoa palveleviin tarpeisiin.

### ***Mielipide***

Edellä olevan perusteella esitän,

*että valtiovarainvaliokunta ottaa edellä olevan huomioon.*

Helsingissä 15 päivänä lokakuuta 2014

Jyrki Yrttiaho /vr